

آمپول دگزامتازون چیست؟

آمپول دگزامتازون از دسته کورتیکور استروئید های صنعتی (کورتونها) است که دارای اثرات بارز ضد التهاب و سرکوبگر سیستم ایمنی می باشد.

این اثرات دارو می تواند اغلب سیستم های مختلف بدن را تحت تاثیر قرار دهد و از این رو کورتیکو استروئید ها در درمان و کنترل بسیاری از بیماری ها و شرایط خاص کاربرد دارند

از آنجا که کورتیکو استروئید های جزئی داروهای پر عارضه محسوب می شوند؛ لزوم توجه دقیق در مصرف صحیح و آگاهانه آن ها و پرهیز از تجویز و مصرف نابجا و بی رویه این داروها از سوی پزشکان و همچنین بیماران بسیار حائز اهمیت است.

متأسفانه در سال های اخیر مشاهده می شود که مصرف کورتیکو استروئید ها و در صدر آن دگزامتازون رتبه اول مصرف را در بین داروهای تزریقی در ایران به خود اختصاص داده است .

مصرف آمپول دگزامتازون در ایران چند برابر میانگین مصرف در کشورهای مشابه می باشد.

نکته وخیم تر، افزایش بی رویه در مصرف خود سرانه این دارو در بین مردم می باشد،

از آنجایی که این دارو دارای اثرات پر قدرت ضد التهاب و ضد حساسیت بوده، باعث کاهش درد ناشی از فرآیند های التهابی خصوصا در محل مفاصل می شود، به طور چشمگیری وبه صورت غیر ضروری در شرایط و بیماری های غیر حاد نظیر رفع علائم حساسیت ساده و سرماخوردگی و کنترل درد در بیماری های التهابی مزمن نظیر آرتریت روماتوئید استفاده می شود.

عوارض نامطلوب ناشی از مصرف نابجا ی دگزامتازون

تضعیف سیستم ایمنی بدن و کاهش سد دفاعی بدن در مقابل انواع عفونت ها

به تاخیر انداختن ترمیم زخم ها

ایجاد عوارضی چون افسردگی، توهم و همچنین اختلالات ذهنی

اثر بر تعادل مایعات و الکترولیت های بدن که منجر به احتباس نمک و آب در بدن و در نهایت (ادم) می شود.

اثر بر توزیع چربی ها در بدن و به دنبال آن تجمع چربی ها در نواحی خاص بدن نظیر پشت بدن و پشت گردن

افزایش رشد موهای زائد در نواحی مختلف بدن نظیر صورت به ویژه در خانم ها

افزایش فشار خون، قند خون، ایجاد دیابت، ایجاد افزایش چربی های خون که همگی فاکتورهای شناخته شده و قوی برای بروز بیماری های قلبی و عروقی و وقوع سکته های قلبی می باشد.

کاهش تراکم استخوان ها، پوکی استخوان و همچنین در بالای آن موجب پارگی و آسیب تاندون ها می شود.

افزایش فشار داخل کره چشم و بروز آب سیاه خصوصا در افراد مسن و همچنین کاتاراکت، آب مروارید

کاهش و تضعیف لایه های مخاطی دستگاه گوارش بخصوص معده که باعث بروز تشدید زخم های گوارشی می شوند.

چه موارد احتیاطی باید رعایت گردد؟

باید توجه داشت که برای رفع علائم حساسیت های ساده و یا مزمن نباید از کورتون به عنوان درمان های اولیه استفاده کرد.

این علائم را می توان با داروهای ساده و کم عارضه تر نظیر آنتی هیستامین ها کنترل کرد.

همینطور در سرماخوردگی ها و حالات مشابه، با وجود امکان رفع سریع ظاهری علائم با این داروها، باید توجه داشت که کورتیکو استروئیدها می توانند با تضعیف سیستم ایمنی، زمینه ای را برای تشدید حالات عفونی فراهم کرده و طول مدت بیماری افزایش دهند.

در مورد بیماری های التهابی نظیر آرتریت روماتوئید و ... نیز توجه به این نکته ضروری است که نباید از کورتیکو استروئید بصورت مزمن برای کنترل بیماری استفاده شود

یا من اسم دواء و ذکره شفاء

آموزش بیمار

هشدار در مصرف بی رویه آمپول "دگزامتازون"

کد محتوا: ۵۱۰

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

این دارو نه تنها باعث افزایش حجم عضلات و توان ورزشکاران نمی شود بلکه برعکس افزایش تجزیه عضلات و کاهش توده عضلانی فرد و ضعف عضلات خواهد شد.

با مصرف این دارو و امکان پارگی و آسیب دیدن تاندون ها در ورزشکاران هنگام انجام حرکات ورزشی به شدت افزایش خواهد یافت و می تواند موجب تضعیف سیستم ایمنی شود و زمینه ساز ابتلا به عفونت های شدید و خطرناک شود.

در ارتباط با قطع مصرف این دارو نیز باید تحت نظر پزشک و طی برنامه زمانبندی خاصی صورت بگیرد.

تهیه کننده: عفت زارعی "کارشناس پرستاری"

منبع: فارماکولوژی بالینی پرستاری ۲۰۲۰

مشاور علمی: دکتر منصور ثالثی "فوق تخصص روماتولوژی"

طراحی و تدوین: محمود نصر اصفهانی "سوپروایزر آموزش سلامت"

بروزرسانی دفتر آموزش سلامت الزهرا (س) شهریور ۱۳۹۹

این بیماریها باید توسط سایر داروها کنترل شده و جایگاه کورتیکواستروئید ها برای کنترل حالات و حملات التهابی شدید و حاد حفظ شود، زیرا مصرف طولانی مدت آن ها نه تنها نمی تواند جلوی پیشرفت بیماری را بگیرد بلکه می تواند در درازمدت باعث پیدایش آثار و عوارض ناخواسته و مشکلات جدی خصوصا در میان افراد مسن گردد.

در صورت حساسیت به داروی دگزامتازون و یا در صورت مبتلا بودن به عفونت قارچی در هر ناحیه از بدن از مصرف این دارو خود داری کنید.

در صورت داشتن بیماری خطرناک، تب، عفونت و یا جراحی از مصرف داروی دگزامتازون اجتناب کنید.

در طول درمان با داروی دگزامتازون از نزدیک شدن به افراد بیمار خود داری فرمائید.

از قطع مصرف ناگهانی کورتیکواستروئیدها نظیر دگزامتازون خود داری کنید.

اثرات سوء مصرف دگزامتازون

در سال های اخیر استفاده از قرص دگزامتازون برای افزایش وزن خصوصا در میان جوانان در باشگاه های ورزشی رواج پیدا کرده که این افراد دارای ظاهری پف آلود و افزایش وزن هستند؛ باید توجه داشت که این افزایش وزن کاذب بوده و در نتیجه تجمع مایعات و آب در بدن است.